

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ 6

เรื่อง การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ

สารบัญ	ย่อหน้าที่
วัตถุประสงค์และขอบเขต	1-4
บทนำ	5-9
วันถือปฏิบัติ	10
การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ	11-23

วัตถุประสงค์และขอบเขต

1. มาตรฐานฉบับนี้อธิบายข้อกำหนดเรื่องการวัดผลขั้นสุดท้ายของขีดความสามารถและสมรรถนะของบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีก่อนมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
2. มาตรฐานฉบับนี้เกี่ยวข้องกับการวัดผลขีดความสามารถทางวิชาชีพ (ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ) ที่ได้มาจากโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพ (ดูมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 ทักษะทางวิชาชีพ และมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ)
3. แม้บทการศึกษาระหว่างประเทศใช้คำว่า ขีดความสามารถ ให้หมายความรวมถึง ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ขีดความสามารถเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่บทบาทได้แสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ การได้มาซึ่งขีดความสามารถนั้นเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีว่าบุคคลนั้นมีโอกาสมากที่จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในสถานที่ทำงาน
4. บางขีดความสามารถ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยม อาจมาจากประสบการณ์การทำงานจริงและการวัดผลในสภาพจากการจำลองสถานที่ทำงาน มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 5 เรื่อง ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง ได้ให้รายละเอียดการติดตามผลการควบคุม และการสอบทานประสบการณ์การทำงานจริง

บทนำ

5. องค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติมีความรับผิดชอบในการจัดให้มีกระบวนการวัดผล เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเป็นสมาชิกของตนมีความเหมาะสมตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ชุดของการวัดผลอาจมีหลายชั้นจนถึงขั้นสุดท้ายของการวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ

6. โดยปกติแล้วขั้นสุดท้ายของการวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะเป็นส่วนเพิ่มเติมจากคุณสมบัติทางวิชาการเพียงอย่างเดียว และเป็นคุณสมบัติที่สูงกว่าคุณวุฒิระดับปริญญาตรี มาตรฐานฉบับนี้กำหนดสัดส่วนที่สำคัญของการวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะควรอยู่ในรูปแบบที่มีการบันทึกไว้ การวัดผลดังกล่าวควรทดสอบความรู้ที่เป็นรากฐานทางทฤษฎี และความรู้ที่ได้จากการใช้ความรู้ไปในทางปฏิบัติ
7. บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่าตนเอง
 - (ก) มีความรู้ทางวิชาการเชิงปฏิบัติอย่างลึกซึ้งในหัวข้อวิชาเฉพาะเรื่องที่อยู่ในหลักสูตร
 - (ข) สามารถปรับใช้ความรู้ทางวิชาการเชิงปฏิบัติในการวิเคราะห์และการกระทำทางปฏิบัติได้
 - (ค) สามารถดึงเอาความรู้จากหัวข้อวิชาที่ศึกษามาอย่างหลากหลายไปใช้แก้ปัญหาที่มีหลายด้านและซับซ้อนได้
 - (ง) สามารถแก้ปัญหาที่เจาะจง ได้โดยแยกแยะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออกจากข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่
 - (จ) สามารถระบุปัญหาและเรียงลำดับความจำเป็นที่ต้องแก้ได้จากสถานการณ์ที่มีหลายปัญหารวมกันอยู่
 - (ฉ) รับรู้ได้ว่าปัญหามีแนวทางแก้ไขได้หลายแนวทาง และเข้าใจบทบาทของการใช้ดุลยพินิจในการจัดการกับปัญหานั้น
 - (ช) สามารถบูรณาการความรู้และทักษะที่หลากหลายไว้เพื่อใช้งานได้
 - (ซ) สามารถสื่อสารกับผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยสื่อสารและให้คำแนะนำที่เป็นไปได้ในลักษณะที่กระชับและเป็นเหตุเป็นผลตามกระแสได้
 - (ณ) สามารถระบุข้อปฏิบัติที่อาจมีปัญหาด้านจรรยาบรรณได้
8. ส่วนของประสบการณ์การทำงานจริงในกระบวนการวัดผลหาคุณสมบัติ นั้น เป็นสิ่งที่ส่งเสริมการพัฒนาและการนำความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ไปใช้โดยตรง เนื่องจากในท้ายที่สุดแล้วประสบการณ์การทำงานจริงทำให้ผู้รับการฝึกหัดงานได้แสดงสมรรถนะของตนเองออกมาในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี รายละเอียดเกี่ยวกับการวัดผลประสบการณ์การทำงานจริงพบได้ในมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศ ฉบับที่ 5 เรื่อง *ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง*
9. ค่านิยมศัพท์และคำอธิบายคำศัพท์ที่สำคัญที่ใช้ในมาตรฐาน เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน *แม่บทการศึกษาระหว่างประเทศ*

วันถือปฏิบัติ

10. ให้ถือปฏิบัติมาตรฐานฉบับนี้ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ .2548 เป็นต้นไป

การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพ

11. การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพของบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีควรวัดอย่างเป็นทางการก่อนที่บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจะได้รับอนุมัติให้เป็นสมาชิกขององค์กรสมาชิกของสหพันธ์ นักบัญชีนานาชาติ องค์กรสมาชิกควรรับผิดชอบต่อการทำให้มั่นใจได้ว่าการวัดผลขั้นสุดท้ายนี้ต้องมีคุณภาพตามข้อกำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 12 ของมาตรฐานฉบับนี้ ผู้รับผิดชอบกับการวัดผลขั้นสุดท้ายนี้คือองค์กรสมาชิกหรือผู้มีอำนาจออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับโดยอาจใช้ปัจจัยนำเข้าไปวัดผลที่กำหนดโดยองค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติก็ได้
12. การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพขั้นสุดท้ายนั้นควร
 - 1) จำเป็นต้องมีสัดส่วนที่สำคัญของผลตอบสนองของบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีรวมไว้ในบันทึกผลจากการวัดผล
 - 2) มีความเชื่อถือได้และสมเหตุสมผล
 - 3) ครอบคลุมอย่างเพียงพอในเรื่องความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ที่จะได้รับการวัดผลที่น่าเชื่อถือ
 - 4) มีการวัดผลเท่าที่จะเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในช่วงท้ายของโปรแกรมเพื่อจะมีคุณสมบัติก่อนเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพทางบัญชี
13. ในขณะที่การวัดผลขั้นสุดท้ายอาจเป็นความรับผิดชอบขององค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติและปกติแล้วดำเนินการโดยองค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมาย องค์กรสมาชิกแห่งหนึ่งอาจปรารถนาที่จะร่วมมือกับองค์กรสมาชิกอื่นในทั้งหมดหรือบางส่วนของ การวัดผล ความรับผิดชอบต่อการวัดผลขั้นสุดท้ายก็ยังคงอยู่ที่องค์กรสมาชิกผู้ทำหน้าที่ให้คำรับรองเรื่องคุณสมบัติแก่บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี
14. การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพสนองจุดประสงค์หลายประการ ประการแรกคือองค์กรสมาชิกและหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายมีความรับผิดชอบทำให้มั่นใจได้

ว่าผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีขีดความสามารถและสมรรถนะตรงตามที่คาดหวังจากผู้ว่าจ้าง ลูกค้า และสาธารณชน ประการที่สองคือบุคคลธรรมดาแต่ละคนต่างมีหน้าที่ซึ่งต้องเอาใจใส่ต่อลูกค้า ผู้ว่าจ้าง และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องแสดงความสามารถของบุคคลธรรมดาว่าได้ประพฤติตนอย่างมีสมรรถนะ ประการที่สามคือประโยชน์สาธารณะต้องได้รับการปกป้องและต้องเพิ่มพูนความน่าเชื่อถือของวิชาชีพซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้กับเฉพาะบุคคลธรรมดาผู้ซึ่งบรรลุมตรฐานด้านสมรรถนะจนได้รับการยอมรับให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี สิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างระมัดระวังคือ การพิจารณาว่าการวัดผลนั้นมีความน่าเชื่อถือและสมเหตุสมผลหรือไม่ การวัดผลที่เชื่อถือได้จะให้ผลที่สม่ำเสมอและเป็นรูปธรรมตลอดเวลา ส่วนวิธีการวัดความสมเหตุสมผลจะประเมินผลลัพธ์ที่ต้องการและอาจใช้การวัดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวัดผลจำเป็นต้องเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้เสียและส่งผลดีต่อประโยชน์สาธารณะ

15. การวัดผลจำเป็นต้องเหมาะสมกับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ซึ่งกำลังจะวัดผล
16. แม้ว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะโดยภาพรวมจากความรู้ในด้านใดด้านหนึ่ง การวัดผลดังกล่าวจำเป็นต้องครอบคลุมเนื้อหาหลายๆ ด้าน เนื้อหาสาระบางเรื่องอาจรวมอยู่ในส่วนก่อนหน้า และผู้วัดผลจึงอยู่ในสมมติฐานที่ว่าเนื้อหาสาระดังกล่าวเป็นสิ่งที่รู้และเข้าใจมาแล้ว ในอีกกรณีหนึ่งสมรรถนะบางครั้งอาจจะวัดผลได้ในระหว่างช่วงเวลาที่ได้รับประสบการณ์การทำงานจริง
17. สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติตระหนักว่าไม่มีวิธีเดียวเป็นพิเศษในการวัดผลขั้นสุดท้ายในเรื่องขีดความสามารถและสมรรถนะที่กำลังจะวัดผล องค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติจำเป็นต้องใช้หลากหลายวิธีที่เหมาะสมเนื่องจากขีดความสามารถและสมรรถนะที่กำลังจะวัดผลมีความหลากหลาย
18. วิธีวัดผลขึ้นอยู่กับปัจจัยเฉพาะเจาะจงของแต่ละองค์กรสมาชิกซึ่งรวมถึง
 - (ก) สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์
 - (ข) ทรัพยากรทางการศึกษาและทรัพยากรอื่นที่มีอยู่
 - (ค) จำนวนของบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่จะเข้ารับการวัดผล และพื้นฐานของบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเหล่านั้น
 - (ง) โอกาสในการฝึกงาน

19. เพื่อให้มีหลักฐานที่เพียงพอสำหรับการวัดผลบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในเรื่องขีดความสามารถและสมรรถนะ การวัดผลควรจะให้น้ำหนักที่มีนัยสำคัญกับผลตอบสนองที่มีการบันทึกไว้
20. บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องแสดงให้เห็นว่าสามารถบูรณาการองค์ประกอบที่หลากหลายของสถานการณ์ต่างๆ และใช้สิ่งเหล่านั้นไปใช้ในการทำงานเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี
21. การวัดผลยังอาจรวมการพูดคุยและการวัดผลแบบกลุ่มควบคู่กับการทดสอบอย่างเป็นรูปธรรม คำถามแบบการสร้างสถานการณ์สมมติ และแบบกรณีศึกษาอาจใช้ทดสอบเพื่อวัดทักษะทางปัญญาในระดับสูง การวัดผลต้องใช้ระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของการทดสอบขีดความสามารถและสมรรถนะขั้นสุดท้าย
22. ขีดความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพอาจวัดโดยชุดของการวัดผลตลอดโปรแกรมเพื่อจะมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี อย่างไรก็ตาม การวัดผลขั้นสุดท้ายของโปรแกรมนั้นต้องทำให้อยู่ใกล้ช่วงท้ายของโปรแกรมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การวัดผลขั้นสุดท้ายจำเป็นต้องครอบคลุมให้ครบทุกส่วนของความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติที่จำเป็นเพื่อแสดงได้ว่าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี